

Извештај о самовредновању

Студијског програма

**Енглески језик и књижевност – интегрисане академске
студије**

**Департмана за филолошке науке
за 2018/19, 2019/20. и 2020/21.**

Нови Пазар, 2022

Садржај

<u>Стандард 4. Квалитет студијског програма</u>	3
<u>Стандард 5. Квалитет наставног процеса</u>	9
<u>Стандард 7. Квалитет наставника и сарадника</u>	14
<u>Стандард 8. Квалитет студената</u>	19
<u>Стандард 9. Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса</u>	23
<u>Стандард 10. Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке</u>	26
<u>Стандард 11. Квалитет простора и опреме</u>	30
<u>Стандард 13. Улога студената у самовредновању и провери квалитета</u>	33
<u>Стандард 14. Систематско праћење и периодична провера квалитета</u>	36

Стандард 4. Квалитет студијског програма

Квалитет студијског програма обезбеђује се кроз праћење и проверу његових циљева, структуре, радног оптерећења студената, као и кроз осавремењивање садржаја и стално прикупљање информација о квалитету програма од одговарајућих организација из окружења.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 4

Предложени студијски програм Енглески језик и књижевност измењен је и унапређен студијски програм петогодишњих интегрисаних академских студија Енглески језик и књижевност (300 ЕСПБ), који је акредитован 2015, од када се изводи на Департману за филолошке науке на Државном универзитету у Новом Пазару. Поред студијског програма Енглески језик и књижевност, Департман за филолошке науке чини и студијски програм Српска књижевност и језик.

Број уписаних студената за студијски програм Интегрисане академске студије – Енглески језик и књижевност за школске 2019/20, 2020/21 и 2021/22, приказан је у Табели 4.1. Процедура усвајања и одобравања студијског програма састојала се из следећих фаза: студијски програм је предложио Департман за филолошке науке, а затим га је разматрало Наставно-научно веће Државног универзитета у Новом Пазару, и потом усвојио Сенат Универзитета. Основни подаци за акредитовани студијски програм приказани су у доњој табели.

Р.Б.	Назив студијског програма	Тип и врста студија	Назив квалификације (Диплома)
1.	Енглески језик и књижевност	Интегрисане академске студије (300 ЕСПБ)	Мастер професор језика и књижевности

Након акредитовања студијског програма, константно је вршена анализа његовог квалитета. У реализацију активности вредновања укључени су студенти путем анкетања (евалуирањем различитих аспеката студирања), као и кроз учешће студентских представника у раду Студентског парламента и Комисије за обезбеђење квалитета. Вредновање квалитета се првенствено вршило у погледу циљева, структуре и садржаја студијских програма, исхода учења и радног оптерећења студената.

Процена квалитета студијског програма, са акцентом на стечене компетенције ради конкурентности на тржишту рада, врши се анкетањем свршених студената студијског програма Енглески језик и књижевности на Државном универзитету у Новом Пазару, добровољним и анонимним учешћем у самовредновању. Свршени студенти су врло позитивно оценили организацију студија, квалитет наставе, стечена знања, вештине и способности, што су биле три опште категорије на којима је процењиван квалитет студијског програма од стране свршених студената.

Постигнућа дипломираних студената се такође редовно прате, те један аспект самовредновања студијског програма укључује и вредновање стечених квалификација

запослених током студија, а у односу на потребе радног места, од стране послодаваца. Према резултатима вредновања, анкетирани послодавци процењују да су свршени студенти стекли веома добра теоријска и практична знања, да су она савремена и да су свршени студенти способни да их примене (тј. поседују функционална знања), да имају врло добро развијене организационе, тимске и комуникационе вештине, вештине решавања проблема, да су мотивисани да примене сазнања, да се понашају професионално, етично, да су одговорни и радно дисциплиновани.

При осмишљавању курсева на студијском програму, њиховој организацији и реализацији, као и коришћењу наставних метода и приступа, и провери знања и континуираном оцењивању, студијски програм се руководи исходима учења и развијањем самосталности код студената и преузимањем одговорности за реализацију остварених исхода учења.

Исходи учења за појединачне предмете дефинисани су књигама предмета, а реализују их наставници и сарадници ангажовани на предметима. Усаглашавање и повезивање исхода учења кроз различите предмете, поред наставног особља, врши и Комисија за акредитацију. Сама структура наставних предмета, њихова организација и реализација засновани су на дефинисаним исходима учења, а коришћене наставне методе и приступи, као и методе провере знања и вештина проистичу из исхода. Комисија за акредитацију и комисија за обезбеђење квалитета прате успешност реализације горенаведеног.

Поред тога, процена постигнућа студената у вези са реализацијом исхода врши се путем анкетања студената који похађају студијски програм Енглески језик и књижевност, наставника, свршених студената и њихових послодаваца, квалификованости студената за упис на следећи ниво студија или запослења у струци. Процена је стога да студијски програм Енглески језик и књижевност Департамента за филолошке науке реализује планиране исходе учења. Резултати вредновања квалитета студијског програма Енглески језик и књижевност потврђују да су и послодавци задовољни запосленима који су завршили овај студијски програм.

За радно оптерећење студената кроз број сати потребних за савладавање програма, примењена је формула за рачунање оптерећења заснована на европским стандардима. Конкретно, број ЕСПБ бодова који припада предмету (X) директно је сразмеран укупном броју сати (U), тј. $X=U/30$. Укупан број часова се стога може израчунати путем обрасца $U=Y1+Y2$, где Y1 представља број сати проведених у настави (предавања и вежбе), помножен са бројем радних недеља (15), а Y2 број сати потребних за индивидуални рад студената.

На студијском програму Енглески језик и књижевност, недељни број часова креће се у распону од 2 до 4 часа (изузев код предмета Енглески језик 1–8, где је број часова 8). Уколико, на пример, предмет носи 5 ЕСПБ, оптерећење студената је укупно 150 сати (1 ЕСПБ=30 сати). Ако се тај предмет реализује фондом часова 2+2+0+0 у току 15 радних недеља, онда студент проводи 60 школских часова у настави, односно 45 сати, према формули $Y1=(2+2) \times 15=60$, што оставља максимално 105 сати за учење, домаће/пројектне задатке, читање литературе, израду семинарских радова и сл. У доњој табели дат је пример на предмету Енглеска књижевност 5.

Обавезе студената	Поени	Сати
Предиспитне обавезе		
Предавања и вежбе: 2+2	10	4x15 (45 мин)= 60ч (45 сати)
Колоквијуми: тест од 60 мин	20	припрема: 15 сати; израда: 60 мин = 1 сат укупно: 16 сати
Семинарски рад са презентацијом	20	припрема: 25 сати презентација: 1 сат укупно: 26 сати

Испитне обавезе		
Испит: усмени и писмени	50	припрема: 60 сати израда писменог дела: 2 сата усмени: 1 сат укупно: 63
Укупно	100	150 сати

Процена оптерећења студената неопходног за постизање задатих исхода учења (ЕСПБ) предмет је провере, а утврђује се на основу праћења и прикупљања повратних информација од студената. Анкетирањем о квалитету рада на појединачним предметима, од студената се захтева да изнесу и резултате сопственог редовног праћења оптерећења.

Најзад, на Државном универзитету у Новом Пазару формиран је и Алумни клуб, као спона између дипломираних студената и Универзитета. Преко Алумни клуба, Државни универзитет у Новом Пазару одржава везу са својим свршеним студентима.

Унапређивање и континуирано осавремењивање постојећег студијског програма заснива се на развоју науке и новопроектним захтевима постављеним пред образовне профиле заступљене на Државном универзитету у Новом Пазару. Наставници и сарадници Универзитета континуирано су ангажовани у истраживањима, пројектима и раду на унапређењу наставног процеса.

б) Процена испуњености стандарда 4 (SWOT анализа)

У оквиру Стандарда 4, студијски програм Енглески језик и књижевност анализирао је и оценио следеће елементе на следећи начин:

- **Циљеве студијског програма и њихову усклађеност са исходима учења +++**
Циљеви студијског програма јасно су дефинисани и усклађени са исходима учења. Програмски исходи учења повезани су са дескрипторима квалификација одређеног циклуса образовања.
- **Методе наставе оријентисане ка исходима учења +++**
Наставне методе и приступи усмерени су на постизање исхода учења. Исходи учења (знања, примена знања, вештине и компетенције) остварују се путем предавања, вежби, семинара, дискусија, самосталног (истраживачког) и консултативног рада.
- **Систем оцењивања заснован на мерењу исхода учења +++**
Систем оцењивања заснован је на мерењу исхода учења. Сви нивои знања и вештина оцењују се континуирано током наставног процеса, као и на крају наставног процеса. Наставник упознаје студенте са бодовном структуром предмета, начином и критеријумима оцењивања, као и њиховим обавезама на уводном часу. Сваки студијски програм садржи прецизиране критеријуме оцењивања.
- **Усаглашеност ЕСПБ оптерећења са активностима учења потребним за достизање очекиваних исхода учења ++**
Резултати анкетања показују да је на нивоу целог студијског програма, као и на великој већини појединачних предмета, оптерећеност студената (тј. обим литературе) сразмерна броју ЕСПБ бодова које предмети носе. Применом савремених метода учења и рационализацијом уџбеника, оптерећеност студената ће се и даље усаглашавати.

- **Способност функционалне интеграције знања и вештина +++**
Студијски програм Енглески језик и књижевност омогућава да студенти кроз наставу и практичан рад интегришу стечена знања и вештине на предметима. Заступљеност довољног броја часова практичне наставе омогућава интеграцију стечених знања у пракси.
- **Поступци праћења квалитета студијског програма ++**
Праћење квалитета студијског програма реализује се путем анкетања свршених студената којим се вреднује квалитет студијског програма (конкретно, његова организација, квалитет наставе, стечена знања, способности и вештине), анкетањем послодаваца у вези са проценом квалификација свршених студената које су стекли током студирања, и прибављањем мишљења текућих студената о њиховом радном оптерећењу.
- **Повратне информације из праксе о свршеним студентима и њиховим компетенцијама ++**
Повратне информације из праксе о свршеним студентима и њиховим компетенцијама студијски програм Енглески језик и књижевност обезбеђује путем анонимних, добровољних анкета које попуњавају послодавци свршених студената студијског програма Енглески језик и књижевност.
- **Континуирано осавремењивање студијског програма ++**
Студијски програм се усаглашава са одговарајућим програмима других високошколских установа. Осавремењивање обухвата увођење нових садржаја, примену нових облика наставе и метода провере знања.
- **Доступност информација о дипломском раду и стручној пракси ++**
Правилник о мастер академским студијама дефинише процедуру израде и одбране завршног рада. Правилник је доступан на сајту Државног универзитета у Новом Пазару, а одговарајуће информације у стручним службама Универзитета. У плану је увођење стручне праксе на четвртој и петој години у складу са стандардом 5, као и да се постојећа методичка пракса прошири и унапреди у виду већег броја сати и ангажовања студената на методичко-педагошкој пракси. Све потребне информације о задацима, активностима, очекиваним исходима, студенти ће моћи да добију првенствено од предметних наставника.
- **Доступност информација о студијским програмима и исходима учења +++**
Информације о студијском програму и исходима учења доступне су на сајту Универзитета.

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности испитиваних елемената анализе извршена је на основу следећих показатеља:

+++ високо значајно; ++ средње значајно; + мало значајно; / без значаја

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> ➤ позитивне оцене послодаваца и свршених студената потврђују добра стечена теоријска и практична знања; +++ ➤ добра усклађеност циљева, садржаја и исхода учења студијског програма; +++ ➤ доступност информација на сајту Универзитета. ++ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ недовољно уџбеника и практикума који су посебно креирани и публиковани за курсеве студијског програма; ++ ➤ потреба за додатном савременом литературом; ++ ➤ немогућност довољно брзог реаговања на промене на тржишту рада изменама у студијским програмима. +++
МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> ➤ сарадња са Каријерним центром Универзитета у професионалној оријентацији студената; +++ ➤ сарадња студената и наставника са студијским програмима Енглески језик и књижевност на другим филолошким и филозофским факултетима у земљи и иностранству; ++ ➤ увођење стручне и проширене методичко-педагошке праксе; +++ ➤ константно обогаћивање библиотечког фонда; +++ ➤ подстицање наставника да публикују уџбенике и практикуме посебно осмишљене за актуелне предмете. ++ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ тежа могућност запослења након завршених студија; +++ ➤ упис великог броја студената, где велики број свршених студената може да направи дисбаланс на бироу рада. +

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 4

- подстицање наставника да публикују уџбенике и практикуме;
- сарадња са Каријерним центром;
- увођење обавезне стручне праксе у сарадњи са културним и образовним институцијама, и привредним субјектима;
- у оквиру стручне и методичко-педагошке праксе даље развијати функционална знања и стручне компетенције студената, чиме би се повећала њихова конкурентност на тржишту рада;
- константно пратити корелацију, координацију и међусобну повезаност предмета;
- унапредити мерне инструменте за вредновање квалитета студијског програма;
- укључити већи број послодаваца у вредновање стечених квалификација, нарочито оних ван школског система.

Показатељи и прилози за стандард 4

Табела 4.1. [Листа са укупним бројем уписаних студената на свим годинама студија у текућој и претходне 2 школске године \(СП Енглески језик и књижевност\).](#)

Табела 4.1а. [Укупан број уписаних студената на свим акредитованим студијским програмима.](#)

Табела 4.2. [Број и проценат дипломираних студената \(у односу на број уписаних\) у претходне 3 школске године у оквиру акредитованих студијских програма.](#)

Табела 4.3. [Просечно трајање студија у претходне 3 школске године.](#)

Прилог 4.1. [Извештај о резултатима вредновања квалификација свршених студената студијског програма Енглески језик и књижевност Департмана за филолошке науке на Државном универзитету у Новом Пазару од стране послодаваца.](#)

Прилог 4.1а. [Анкета за послодавце о процени стечених квалификација запослених.](#)

Прилог 4.2. [Извештај о резултатима вредновања квалитета студија на студијском програму Енглески језик и књижевност Департмана за филолошке науке на Државном универзитету у Новом Пазару од стране свршених студената.](#)

Прилог 4.2а. [Анкета за свршене студенте.](#)

Прилог 4.3. [Извештај о резултатима студентског вредновања квалитета литературе и уџбеника студијском програму Енглески језик и књижевност Департмана за филолошке науке на Државном универзитету у Новом Пазару.](#)

Прилог 4.3а. [Анкета студената о квалитету литературе и уџбеника.](#)

Стандард 5. Квалитет наставног процеса

Квалитет наставног процеса обезбеђује се кроз интерактивност наставе, укључивање примера у наставу, професионални рад наставника и сарадника, доношење и поштовање планова рада по предметима, као и праћење квалитета наставе и предузимање потребних мера у случају када се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 5

Квалитет наставног процеса на студијском програму Енглески језик и књижевност обезбеђује се кроз дијалoшку и интерактивну наставу, што веће укључивање примера у наставу, подстицање студената на самосталан рад, професионалност у раду наставника, сарадника и Студентске службе. Квалитет наставног процеса је предмет посебне пажње управљачке структуре Универзитета, ректора, проректора, Сената Универзитета, Наставно-научног већа Универзитета, одговарајућих већа департмана, Центра за обезбеђење квалитета, студената, студентских организација, и свих осталих релевантних чинилаца који непосредно или посредно учествују у том процесу. Наставници и сарадници током извођења наставе (предавања и вежби), консултативног рада, вођења семинарских и завршних радова, реализације методичке праксе, доследно се придржавају одговарајућих правилника и процедура, имајући у виду пре свега студентске потребе, што подразумева професионалан и коректан однос према студентима.

Квалитет наставног процеса студенти оцењују кроз вредновање педагошког рада наставника и сарадника који организују наставни процес. На нивоу целокупног студијског програма, анкетирани студенти позитивно оцењују редовност одржавања наставе, јасноћу и стил излагања, квалитет литературе, објективност оцењивања предиспитних обавеза, професионалност, етичност и коректност у комуникацији, и подстицај на активност и међусобну сарадњу. Поред тога што студенти позитивно оцењују квалитет наставног процеса, план и распоред наставе (предавања и вежби) познат је и доступан студентима пре почетка семестра преко календара рада, распореда часова истакнутог на огласној табли и на сајту Универзитета. Департман за филолошке науке на својим огласним таблама и званичном сајту Универзитета, објављује информације о распореду наставе, терминима консултација наставника и сарадника, а распоред испита се објављује благовремено. План и распоред наставе усклађен је са могућностима студената, потребама студијског програма и ресурсима Универзитета. Информације о акредитованом студијском програму и предметима унутар студијског програма налазе се на сајту Државног универзитета у Новом Пазару. Садржаји курикулума и наставне методе омогућавају реализацију постављених циљева и исхода учења.

Интерактивност наставе заступљена је на студијском програму Енглески језик и књижевност на Државном универзитету у Новом Пазару у мери која је одређена циљевима и исходима образовања на наведеном студијском програму и конкретним наставним предметима. Акцент је на активној настави, редовном ангажовању студената и њиховом укључивању у наставни процес, што је, с једне стране, видљиво у књигама предмета кроз предиспитне садржаје (нпр. колоквијуме, израду семинарских радова и сл), а са друге, значајним улагањима у библиотечки фонд, као и у средства за изградњу и опремање простора на Универзитету. Студенти се максимално укључују у наставни процес у циљу подстицања самосталности у мишљењу и раду, као и изражавању индивидуалних креативних потенцијала. Такав приступ је саставни део стратегије обезбеђења квалитета на Државном универзитету у Новом Пазару.

План извођења наставе обухвата ангажовање наставника и сарадника на предметима, почетак и крај наставе, временски распоред наставе као и место извођења наставе. Њиме се дефинишу облици извођења наставе, испитни рокови, начин полагања испита, попис

литературе итд. Шеф студијског програма је дужан да сачини план наставе и ангажовања наставника за сваки семестар, који упућује проректору за наставу на усвајање. План ангажовања односи се на именовање наставника и сарадника који учествују у извођењу наставе, при чему се води рачуна о оптерећености наставника и сарадника и њихове најуже научне области. Усвојени план наставе се прослеђује служби за контролу квалитета која креира распоред часова. Распоред се поставља на огласну таблу и сајт Универзитета. Пре сваког предавања и вежби наставници и сарадници у одговарајућој служби преузимају а затим и попуњавају формуларе о одржаној настави, који се предају Служби за праћење квалитета наставе. Форумулар укључује основне податке (назив департмана, студијског програма), назив предмета, облик наставе, сатницу, учионицу, наставне јединице, као и списак присутних студената. На основу предатих формулара, служба за праћење квалитета наставе сачињава извештај о одржаној настави за сваки претходни дан и упућује га проректору за наставу.

За сваки предмет је утврђен начин извођења наставе и оцењивања студената. Студијски програм предвиђа вежбе за већину предмета. Расподела часова теоријске и практичне наставе добро је усклађена са стратешким циљевима и праксом високог образовања у филолошким дисциплинама. Захваљујући таквој расподели часова, исходи студија који обухватају теоријска знања и њихову примену постижу се у планираној мери, што показује и задовољство квалитетом студија свршених студената и њихових послодаваца. Стицање активних компетенција наставника типичних за високошколске установе, као и стручне компетенције, Универзитет подстиче кроз подршку учешћа наставника и сарадника на научним и стручним скуповима, подршку коју даје за конкурисање за научне пројекте, суфинансирање издавања и штампања научних часописа, суфинасирање организовања научних конференција на појединим департманима, организовање предавања еминентних стручњака из земље и света (када је то могуће), примену критеријума за избор у звања наставника и сарадника, као и унапређење дигиталних компетенција наставног особља организовањем обуке за креирање виртуелних курсева и дигитално учење, што је посебно било актуелно за време пандемије корона вируса.

Структуру интегрисаних академских студија Енглески језик и књижевност чине 57 предмета. Од укупног броја предмета, 37 су обавезна, а 20 изборна, груписаних у 9 изборних блокова, тако да је укупан број предмета који студенти слушају 47. На првој години изучава се 10 наставних предмета и сви су обавезни. На другој години изучава се 12 наставних предмета, од тога четира изборна блока, где се бира један од два понуђена предмета. На трећој години се изучава 12 наставних предмета, од тога четира изборна блока, при чему се бира један од два понуђена предмета. На четвртој години се изучава 15 наставних предмета, од тога четира изборна блока, где се бира један од два понуђена предмета. На петој години се изучава 8 предмета, од тога један изборни блок, при чему се бира два од четири понуђена предмета. Сваки предмет на студијском програму се исказује бројем ЕСПБ бодова, а обим студија изражен је збиром ЕСПБ бодова за свих пет година (укупно 303 ЕСПБ). У свакој школској години збир ЕСПБ износи 60 бодова, што одговара просечном укупном ангажовању студената у обиму четрдесеточасовне радне недеље. Укупно ангажовање студента састоји се од активне наставе (предавања, вежби, семинара), самосталног рада, колоквијума, испита и других видова ангажовања. Предмети су равномерно распоређени по семестрима у односу на број ЕСПБ бодова, а сразмера је одговарајућа што потврђују и резултати студентског анкетања (в. Прилог 4.3).

Од укупног збира бодова, изборни предмети су заступљени са 47 ЕСПБ (18,36%). Обавезни предмети су неопходни за образовање стручњака из области енглеског језика и књижевности, док изборни предмети пружају студентима специфичне компетенције за будућа занимања. Предмети су груписани у научно-стручне (НС), теоријско-методолошке (ТМ), стручно-апликативне (СА) и академско-општеобразовне (АО). У структури студијског

програма заступљене су следеће групе предмета: академско-општеобразовни са 11,7%; научно-стручни са 28,1%; стручно-апликативни са 41,6%; теоријско-методолошки са 18,6%. Главни садржај студијског програма Енглески језик и књижевности чине научно-стручни и стручно-апликативни предмети који одговарају основним филолошким дисциплинама. У сваком семестру студент остварује укупно 30 бодова, осим у петом (где је број бодова 33), што је у складу са критеријумима за оптерећење студента у погледу броја радних сати. По завршетку интегрисаних академских студија студент стиче академско звање – мастер професор језика и књижевности. Студијски програм се састоји од једносеместралних обавезних и изборних предмета за које је предвиђена активна настава између 20 и 23 часова недељно на прве четири године, односно 36 на петој години (укључујући и СИР), од којих предавања чине између 46,51% и 50%, а на петој години 22,22%. Сваки предмет носи одређен број ЕСПБ бодова, и дефинисан је одређеним бројем часова теоријске наставе, коју изводе наставници, и часова вежби, које изводе наставници или сарадници.

б) Процена испуњености стандарда 4 (SWOT анализа)

У оквиру стандарда 5, установа је анализирала и квантитативно оценила следеће елементе:

➤ **Компетентност наставника и сарадника +++**

Компетентности наставника и сарадника Универзитет обезбеђује на следеће начине:

- 1) високим стандардима о испуњавању услова за избор у наставничка звања према *Правилнику о поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника* који је у складу са вредностима прописаних индикатора научне компетентности за Републику Србију;
- 2) подстиче едукацију наставника и сарадника кроз индивидуални научно-истраживачки рад, истраживачки рад у оквиру пројеката индивидуалних истраживача, пројеката Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, међународних пројеката, студијских боравака у иностранству и еминентним установама у земљи;
- 3) активно ради на остваривању међународне сарадње са еминентним универзитетима у иностранству;
- 4) организује и спроводи педагошку едукацију наставника путем едукативних семинара.

➤ **Доступност информација о терминима и плановима реализације наставе ++**

Термини и планови реализације наставе за сваки предмет доступни су на огласној табли и сајту Универзитета.

➤ **Интерактивно учешће студената у наставном процесу +++**

Универзитет ради на увођењу интерактивне наставе на свим нивоима наставног процеса. Међутим, број студената који активно учествују у дискусијама са наставницима и колегама треба да буде већи.

➤ **Доступност података о студијским програмима, плану и распореду наставе ++**

Сви подаци о студијским програмима, плану и распореду наставе доступни су на сајту Универзитета.

- **Избор метода наставе и учења којима се постиже савладавање исхода учења +++**
Фокус је на коришћењу наставних метода које су усмерене на реализацију исхода учења. Исходи учења (знања, вештине, компетенције и сл) остварују се коришћењем ефикасних наставних метода у току предавања, вежби, семинара, дискусија и консултација.
- **Систематско праћење квалитета наставе и корективне мере ++**
Контрола квалитета наставног процеса обухвата: контролу садржаја и метода наставе, контролу регуларности термина извођења наставе, контролу регуларности испита, и контролу документације на сваком предмету. У контроли квалитета наставног процеса учествују комисије за обезбеђење квалитета, шеф Департмана, проректор за наставу и ректор Државног универзитета у Новом Пазару.

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности испитиваних елемената анализе извршена је на основу следећих показатеља:
+++ високо значајно; ++ средње значајно; + мало значајно; / без значаја

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> ➤ добра организација наставног процеса; +++ ➤ добра информисаност студената; +++ ➤ добри услови за рад; ++ ➤ могуће унапређење квалитета наставе преко добро развијеног информационог система; ++ ➤ активно учешће студената у реализацији вредновања наставног процеса; ++ ➤ позитивно оцењен педагошки рад на нивоу целокупног студијског програма. +++ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ недостатак наставног кадра за изборне предмете; + ➤ непостојање неких предмета или њихова присутност у оквиру изборних блокова; ++ ➤ велики број студената утиче на квалитет наставног процеса. ++
МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> ➤ боља корелација између предмета, развијање међупредметних компетенција; +++ ➤ мотивисање студената да се активније укључе у оцену квалитета наставног процеса, након што добију јасне смернице о важности објективности; +++ ➤ подстицати студенте да самостално истражују и усвајају садржаје који нису предвиђени курикулом; ++ ➤ унапређење информационог система. + 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ недовољна информисаност студената о значају непристрасности код вредновања, те могућа необјективност приликом оцењивања квалитета наставног процеса; ++ ➤ нередовно похађање наставе. +++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 5

- подстицање наставника и студената на ефикаснију и проактивнију сарадњу и усавршавање кроз учешће на пројектима;
- подизати свест наставницима о важности усавршавања наставних метода и ажурирања научних (и стручних) сазнања;
- подстицање научноистраживачке и издавачке делатности наставника и сарадника;
- више подстицати иницијативу студената за самоусавршавањем;
- константно информисати студенте о важности њиховог ангажмана у наставном процесу и приликом оцењивања истог.
- унапредити мерне инструменте за вредновање квалитета студијског програма.

Показатељи и прилози за стандард 5

Прилог 5.1. [Извештај о резултатима вредновања педагошког рада наставника и сарадника студијског програма Енглески језик и књижевност Департмана за филолошке науке на Државном универзитету у Новом Пазару од стране студената.](#)

Прилог 5.2. [Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе.](#)

Прилог 5.3. [Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника.](#)

Прилог 4.3. [Извештај о резултатима студентског вредновања квалитета литературе и уџбеника студијском програму Енглески језик и књижевност Департмана за филолошке науке на Државном универзитету у Новом Пазару.](#)

Стандард 7. Квалитет наставника и сарадника

Квалитет наставника и сарадника обезбеђује се пажљивим планирањем и избором на основу јавног поступка, стварањем услова за перманентну едукацију и развој наставника и сарадника и провером квалитета њиховог рада у настави.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 7

Према подацима из документације за важећу акредитацију, за реализацију студијског програма интегрисаних студија Енглески језик и књижевност ангажовано је 20 наставника и 9 сарадника, од којих 3 лектора. Сви ангажовани наставници су у пуном радном односу (100% радног времена). Број ангажованих наставника и сарадника одговара потребама студијског програма и довољан је да покрије укупан број часова активне наставе на студијском програму, тако да наставници остварују просечно 6,57 часова активне наставе на недељном нивоу, а сарадници просечно 9,16 часова.

Научне и стручне квалификације наставног особља одговарају образовно-научном пољу и нивоу њихових задужења. Наставници имају референце из уже научне, односно стручне, области из које изводе наставу. Квалитет наставника и сарадника на Државном универзитету у Новом Пазару обезбеђује се поштовањем прописа који регулишу избор наставника и сарадника на Универзитету, и то *Закон о високом образовању, Статут Државног универзитета у Новом Пазару, Правилник о начину и поступку заснивања радног односа и стицања звања наставника и сарадника на ДУНП и Правилник о условима, начину и поступку избора сарадника ван радног односа*. Сви наведени документи су јавни и доступни оцени стручне и шире јавности. Поступци и услови избора предмет су периодичне провере и усавршавања и узимају у обзир *Правилник о поступку и начину вредновања и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача*, као и препоруке Националног савета за високо образовање.

У оквиру Научно-стручног већа за друштвено-хуманистичке науке, Департман активно учествује у одређивању ближих критеријума за избор у звања наставника. Сенат Универзитета донео је *Правилник о начину и поступку заснивања радног односа и стицања звања наставника и сарадника на ДУНП*. Тим правилником прописана је процедура и услови за стицање звања наставника, што је предуслов за ниво квалитета наставника (у складу са препорукама Националног савета за високо образовање).

Приликом избора наставника и сарадника у звања, Државни универзитет у Новом Пазару придржава се прописаних поступака и услова путем којих оцењује научну, истраживачку и педагошку активност наставника и сарадника на основу следећих критеријума:

- наставни рад;
- научноистраживачки, односно уметнички, рад кандидата;
- стручно-професионални допринос;
- допринос академској, односно широј заједници;
- сарадња са другим високошколским, научноистраживачким установама, односно установама културе или уметности у земљи и иностранству.

Транспарентност поступка обезбеђена је јавно доступном електронском документацијом о сваком избору у звање на сајту Универзитета, који садржи архиву седница на којима се врши избор у звања.

Систематско праћење и оцењивање научноистраживачке делатности, врши се од стране Комисије за категоризацију радова пријављених кандидата за избор, на основу библиографија свих наставника и сарадника.

Педагошку активност наставника и сарадника оцењују студенти у редовним анкетама, док Комисија за обезбеђење квалитета на универзитету систематизује податке и предлаже корективне мере. Резултати спроведеног анкетирања за студијски програм показују да је педагошки рад наставника и сарадника на обавезним предметима на нивоу целокупног студијског програма Енглески језик и књижевност доста позитивно оцењен (редовност одржавања наставе, јасноћа и стил излагања, објективност оцењивања предиспитних обавеза, професионалност, етичност и коректност у комуникацији).

Државни универзитет у Новом Пазару спроводи политику квалитетне селекције младих кадрова и њиховог даљег усавршавања, подстицањем најбољих студената да остану на Универзитету, путем обезбеђења позиција студената-демонстратора, подстицања у изради завршних радова који имају истраживачку компоненту, студентске размене, праксе у институтима (на студијским програмима где је то релевантно).

Заснивање радног односа и стицање звања наставника и сарадника на Универзитету врши се следећим поступком, ближе прописаним претходно наведеним правилником. Ректор универзитета објављује конкурс за избор у звање на радно место наставника за уже научне области утврђене Статутом. За радно место наставника за које постоји потреба, расписује се конкурс најкасније шест месеци пре истека избора у звање. Конкурс, са роком пријављивања кандидата од 15 дана, објављује се у Службеном гласнику Републике Србије. Ректор, на предлог већа департмана, именује Комисију за разматрање конкурсног материјала и писање извештаја. Чланови Комисије су у истом или вишем звању од оног у које се кандидат бира. Комисија за писање извештаја о пријављеним кандидатима дужна је да сачини извештај о сваком кандидату, да да мишљење о испуњености Законом и Правилником прописаних услова за избор кандидата у одговарајуће звање, и предложи једног од пријављених кандидата, односно максимално онолико колико је спецификовано расписаним конкурсом. Комисија је дужна да сачини извештај и у случају када се ниједан од пријављених кандидата не предлаже за избор у одговарајуће звање. Чланови комисије за писање извештаја о кандидату за избор у звање имају одговорност да обезбеде потпуну и тачну класификацију и квантификацију резултата рада кандидата. Извештај комисије који садржи потпуне, правилно разврстане и оцењене резултате рада сваког кандидата ставља се на увид, о чему се јавност обавештава путем интернет странице Универзитета. Веће одговарајућег департмана разматра Извештај комисије и евентуалне примедбе на Извештај, које морају бити поднете у току увида јавности. Веће департмана предлаже Наставно-научном већу Универзитета да донесе одлуку којом предлаже да се кандидат изабере или да се кандидат не изабере у одговарајуће звање. Потом, Наставно-научно веће разматра предлог одлуке за избор наставника. Наставно-научно веће доноси и одлуку о избору асистената са докторатом. Председник Наставно-научног већа може одредити члана већа за известиоца о једном или више извештаја о којима се одлучује на седници Наставно-научног већа. Известилац, пре свега, треба да обрати пажњу на техничку исправност навода комисије за писање извештаја о кандидатима за избор у звање, а нарочито на поступак и начин вредновања резултата научног рада кандидата. Председник Наставно-научног већа може позвати и неког од потписника извештаја да пред Већем усмено образложи наводе у извештају и мишљење комисије. Након разматрања Извештаја комисије и предлога одговарајућег департмана, Наставно-научно веће Универзитета може донети одлуку о утврђивању предлога да се кандидат изабере или да се кандидат не изабере у одговарајуће звање. Уколико оцени да достављена документација није потпуна или су за ваљану одлуку, односно мишљење, потребна додатна објашњења, Научно-стручно веће доноси закључак о одлагању доношења одлуке, односно давању мишљења, при чему се одређује рок за допуну предлога, који не може бити дужи од 20 дана од дана достављања закључка Департмана. У поновљеном поступку Наставно-научно веће Универзитета може донети одлуку да се кандидат

изабере или да се кандидат не изабере у одговарајуће звање. Сенат Универзитета доноси одлуку о избору наставника Универзитета у одговарајуће звање на предлог Наставно-научног већа, а по прибављеном мишљењу надлежног Научно-стручног већа Универзитета. Сенат може донети одлуку да се предложени кандидат изабере или не изабере у предложено звање, а одлука Сената, која се доставља кандидатима, мора бити образложена. Кандидат изабран у звање наставника стиче потребан услов да закључи уговор о раду, у оном проценту за који постоји потреба Универзитета. По потреби, када не постоји норма часова, са изабраним наставником и сарадником Универзитет може закључити уговор о допунском раду.

б) Процена испуњености стандарда 7 (SWOT анализа)

У оквиру стандарда 7, установа је анализирала и квантитативно оценила следеће елементе:

- **Јавност поступка и услова за избор наставника и сарадника +++**
Транспарентност поступка обезбеђена је јавно доступном електронском документацијом о избору у звање на сајту Универзитета.
- **Усаглашеност поступка избора са предлогом критеријума Националног савета за високо образовање ++**
Поступак избора у наставничка звања заснован је на критеријумима Закона о високом образовању и критеријумима Националног савета за високо образовање.
- **Систематско праћење и подстицање педагошких, истраживачких и стручних активности наставника и сарадника ++**
Систематско праћење и оцењивање научноистраживачке делатности врши се од стране Комисије за категоризацију радова пријављених кандидата за избор. Педагошку активност наставника и сарадника оцењују студенти путем редовних анкета. На основу тих анкета оцењује се сваки наставник, односно сарадник по појединачним предметима, а конкретни подаци се могу добавити подношењем молбе Канцеларији за контролу квалитета наставног процеса директно или преко Студентског парламента за достављање Извештаја о вредновању педагошког рада.
- **Дугорочна политика селекције наставничког и истраживачког подмлатка ++**
Дугорочна политика је разрађена у документима који се односе на Стратегију обезбеђења квалитета Универзитета.
- **Обезбеђење перманентне едукације и усавршавања +++**
Државни универзитет у Новом Пазару дуги низ година организује и подстиче учествовање наставника и сарадника на семинарима, радионицама и другим облицима активности ради унапређења стручних и педагошких компетенција наставног особља.
- **Повезаност образовног рада са истраживањем на пројекту и радом у привреди ++**
Повезаност образовног рада са привредом слабо је развијена због ограничене могућности остваривања сарадње са малобројним привредним организацијама у окружењу. Потребно је развијати и формализовати механизме такве сарадње. Планирано је унапредити исте укључивањем предмета стручне праксе на четвртој и петој години студија. С обзиром на превасходну повезаност студијског програма Енглески језик и књижевност са радом у тзв. недобитним установама, методичка пракса

студената реализује се у сарадњи са школским установама, што је планирано проширити и интензивирати кроз свеобухватнију методичко-педагошку праксу.

➤ **Вредновање педагошких способности +++**

Педагошку активност наставника и сарадника оцењују студенти анкетирањем. Универзитет се приликом избора наставника и сарадника у звања придржава прописаних поступака и услова путем којих између осталог оцењује резултате педагошког рада кандидата.

➤ **Вредновање истраживачких способности ++**

Систематско праћење и оцењивање научноистраживачке делатности, врши се од стране Комисије за обезбеђење квалитета. Постављеним високим критеријумима за избор наставника обезбеђује се добар и квалитетан наставни кадар.

➤ **Уважавање мишљења студената о педагошком раду наставника и сарадника ++**

Педагошки рад наставника и сарадника редовно се вреднује од стране студената. Поред тога, дефинисане су корективне мере у случају негативних оцена те активности. Извештај о вредновању педагошког рада наставника и сарадника прилаже се као документ у поступку избора у звање.

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности испитиваних елемената анализе извршена је на основу следећих показатеља:
+++ високо значајно; ++ средње значајно; + мало значајно; / без значаја

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> ➤ јавност поступка и услова за избор у звање наставника и сарадника; +++ ➤ постојање и уважавање <i>Правилника о квалитативном и квантитативном изражавању научних резултата</i> приликом избора у звања; +++ ➤ реферати о избору доступни на сајту; ++ ➤ дугогодишње искуство наставника у наставном процесу; +++ ➤ студенти су преко Студентског парламента укључени у реализацију вредновања наставног процеса кроз поступак вредновања педагошког рада наставника. +++ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ недовољно развијен научно-истраживачки рад и неискоришћени потенцијал за учешће у пројектима (научно-истраживачким, пројектима размене); +++ ➤ недовољан број наставника и сарадника. ++
МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> ➤ запошљавање нових наставника и сарадника како би се омогућило увођење додатних изборних предмета и тиме допринело развоју студијског програма; +++ ➤ професионални развој наставног кадра кроз укључивање на међународне пројекте, програме мобилности и сарадњу са другим универзитетима и/или институцијама. ++ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ код избора у звање превасходно се бодује научноистраживачки рад, док се рад и залагање у настави готово занемарује; +++ ➤ број запослених не одговара потребама студијског програма. +++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 7

- интензивирање међународне сарадње у циљу унапређења стручних компетенција наставника и сарадника;
- ангажовање наставника, сарадника и демонстратора у циљу даљег развоја студијског програма;
- подстицање и омогућавања наставницима да се ангажују на научноистраживачким пројектима, као и различитим научним скуповима и обукама;
- интензивирање међуфакултетске, међукатедарске и међународне сарадње ради унапређења стручности наставника и сарадника;
- унапредити мерни инструмент за вредновање педагошког рада наставника и сарадника.

Показатељи и прилози за стандард 7

Табела 7.1. [Преглед броја наставника по звањима и статус наставника на Департману за филолошке науке – Енглески језик и књижевност \(радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору\)](#)

Табела 7.2. [Преглед броја сарадника и статус сарадника на Департману за филолошке науке – Енглески језик и књижевност \(радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору\)](#)

Прилог 7.1а. [Правилник о избору наставника и сарадника](#)

Прилог 7.1б. [Правилник о условима, начину и поступку избора сарадника ван радног односа.](#)

Прилог 7.2. [Однос укупног броја студената \(број студената одобрен акредитацијом помножен са бројем година трајања студијског програма\) и броја запослених наставника на нивоу СП Енглески језик и књижевност.](#)

Прилог 5.1. [Извештај о резултатима вредновања педагошког рада наставника и сарадника студијског програма Енглески језик и књижевност Департмана за филолошке науке на Државном универзитету у Новом Пазару од стране студената.](#)

Стандард 8. Квалитет студената

Квалитет студената се обезбеђује селекцијом студената на унапред прописан и јаван начин, оцењивањем студената током рада у настави, перманентним праћењем и проверавањем резултата оцењивања и пролазности студената и предузимањем одговарајућих мера у случају пропуста.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 8

Државни универзитет у Новом Пазару уписује студенте на интегрисане академске студије Енглески језик и књижевност у складу са потребама развоја региона и друштва уопште. Упис студената је усклађен са Законом и Статутом Државног универзитета у Новом Пазару.

Број студената који се уписује на прву годину интегрисаних академских студија Енглески језик и књижевност одређује се у складу са одлукама Државног универзитета у Новом Пазару и квота одобрених од стране надлежног министарства.

Упис студената се врши на основу јавног конкурса који расписује Државни универзитет у Новом Пазару, а спроводи Департман за филолошке науке. На конкурс се могу јавити сви кандидати који су завршили четворогодишње средње образовање. Кандидати пријављени на конкурс за упис на интегрисане академске студије Енглески језик и књижевност полажу пријемни испит из енглеског језика.

Редослед кандидата на јединственој ранг листи утврђује се на основу општег успеха током средњег образовања (максимално 40 поена) и резултата постигнутог на пријемном испиту (максимално 60 поена). Право уписа стичу кандидати који су ранжирани у оквиру расписане квоте. Питања за пријемни испит састављају се према наставном плану и програму за Енглески језик за четврти разред гимназије, односно дескрипторима датим за ниво Б2 Заједничког европског референтног оквира за живе језике.

Кандидати који су ранжирани у оквиру расписане квоте на јединственој ранг листи имају једнака права на упис студија, и она не могу бити ограничена по основу пола, расе или етничке припадности, брачног и/или социјалног статуса, матерњег језика, вероисповести, политичког убеђења, националне припадности, инвалидности или по било ком другом основу, положају или другим околностима. При упису и обављању студентских обавеза и других активности, особе са трајним или привременим сметњама имају иста права као и друге особе, уз поштовање и уважавање адекватних начина задовољавања њихових потреба прилагођавањем услова рада.

Конкурс за упис студената објављује се на сајту Универзитета. У конкурсу за упис на прву годину студија наводи се број кандидата који ће бити примљен, услови за упис, критеријуми рангирања, број кандидата који се финансирају из буџета, висина школарине за кандидате који се не финансирају из буџета, поступак спровођења пријемног испита и рангирања кандидата. Процедура пријема студената дефинисана је Статутом Државног универзитета у Новом Пазару, конкурсом за упис студената у прву годину основних и интегрисаних академских студија, као и Стручним упутством за спровођење уписа у прву годину студијских програма основних и интегрисаних студија на високошколским установама чији је оснивач Република Србија.

О свим аспектима пријемног испита стара се Централна комисија за спровођење пријемног испита коју чини 5 (пет) чланова, а одређује их ректор Државног универзитета у Новом Пазару. Наведена комисија се верификује сваке године.

Све потребне информације за будуће студенте у вези са планом студија налазе се на интернет страници Универзитета.

Студентима су на располагању и одређени просторни капацитети у којима функционише Студентски парламент.

б) Процена испуњености стандарда 7 (SWOT анализа)

У оквиру стандарда 8, установа је анализирала и квантитативно оценила следеће елементе:

- **Процедуру пријема студената +++**
Процедуре које се односе на упис студената у прву годину студија су јасно дефинисане и јавно доступне.
- **Једнакост и равноправност студената, укључујући и студенте са сметњама +++**
Студенти имају равноправан третман по свим основама (националној, верској, полној, социјалној и сл). Једнакост и равноправност студената са сметњама такође су загарантовани и негују се од стране свих запослених на Универзитету.
- **Рад на планирању и развоју каријере студената ++**
Планирање развоја каријере студената врши се посредством Канцеларије за развој каријере и праћење дипломаца Државног универзитета у Новом Пазару (Алумни клуб).
- **Доступност информација о студијама ++**
Информатор и сајт Универзитета.
- **Доступност процедура и критеријума оцењивања +++**
Дефинисан је Правилник о полагању испита и оцењивању, који је доступан свим студентима.
- **Анализу метода и критеријума оцењивања по предметима, програмима, годинама, уз корективне мере ++**
Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања дефинисане су Правилником о полагању испита и оцењивања на испиту.
- **Усклађеност метода оцењивања са исходима студијског програма +++**
Методе оцењивања усмерене су на процену квалитета постигнутих исхода учења, у смислу знања, вештина и компетенција, и њихове практичне примене.
- **Објективност и принципијелност наставника у процесу оцењивања +++**
Објективност оцењивања наставника предмет је редовне провере од стране студената, која се остварује анкетирањем на крају сваког семестра. Резултати показују да студенти позитивно процењују овај аспект педагошког рада наставника.
- **Праћење пролазности студената по предметима, програмима и годинама, уз корективне мере ++**
Пролазност студената прати се од стране Комисије за обезбеђење квалитета. На основу спроведене анализе, дефинишу се корективне мере и поступци у циљу повећања квалитета наставе.

- **Студентско организовање и учествовање у одлучивању ++**
- Студентско организовање и учествовање у одлучивању обезбеђује се укључивањем студената у рад Савета и Сената Универзитета, Комисије за обезбеђење квалитета, спровођењем анкетирања, посредством Студентског парламента.

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности испитиваних елемената анализе извршена је на основу следећих показатеља:

+++ високо значајно; ++ средње значајно; + мало значајно; / без значаја

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> ➤ добра организација припремне наставе и пријемног испита; ++ ➤ поштовање законске процедуре при упису; +++ ➤ свршени студенти несметано настављају и завршавају даље студије на другим факултетима; +++ ➤ добри услови за рад и боравак студената. ++ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ непостојање прага знања на пријемном испиту; +++ ➤ пријемни испит не садржи проверу знања из области српског језика; +++ ➤ не постоји условљеност полагања одређених предмета утврђеним редоследом на вишим годинама студија. ++
МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> ➤ повећање промотивних активности везаних за упис студената; ++ ➤ увођење прага знања на пријемном испиту; +++ ➤ донети мере којима ће студенти бити мотивисани да поново слушају предмете које нису положили у претходној школској години. ++ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ број и структура студената могу да утичу на квалитет наставног процеса; ++ ➤ непостојање прага знања на пријемном испиту може да демотивише студенте да се припремају за пријемни испит; ++ ➤ студенти уписују и слушају 5. годину иако немају положене испите из ранијих година. +++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда

- увођење прага знања на пријемном испиту;
- подизање свести старијих студената о значају редовног и смисленог слушања и полагања предмета;
- осмишљавање и интензивирање промотивних активности везаних за упис и популаризацију студијског програма;
- увођење провере знања српског језика на пријемном испиту;
- организовање ваннаставних активности у циљу унапређења комуникације између студената и наставника;
- више се фокусирати на исходе учења и функционална знања и компетенције, те константно подстицати студенте да повезују информације и примењују знања из различитих филолошких дисциплина.

Показатељи и прилози за стандард

Табела 8.1. [Преглед броја студената по степенима, студијским програмима, и годинама студија на текућој школској години.](#)

Табела 8.2. [Стопа успешности студената.](#)

Табела 8.2а. [Статистички подаци о напредовању студената Енглески језик и књижевност.](#)

Табела 8.3. [Број студената који су уписали текућу школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове \(60\), \(37–60\) \(мање од 37\) за све студијске програме \(Департман за филолошке науке\) по годинама студија.](#)

Прилог 8.1а. [Правилник о процедури пријема студената.](#)

Прилог 8.1б. [Конкурс за упис студената.](#)

Прилог 8.1в. [Стручно упутство за спровођење уписа.](#)

Прилог 8.2. [Правилник о полагању испита и оцењивања на испиту.](#)

Прилог 8.3. [Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања.](#)

Стандард 9. Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса се обезбеђује доношењем и спровођењем одговарајућег подзаконског акта.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 9

Државни универзитет у Новом Пазару поседује Правилник о уџбеницима донет 14.02.2011. Квалитет литературе и уџбеника позитивно је оцењен од стране студената, односно анкетирани студенти процењују да су уџбеници и литература компатибилни са градивом, савремени, да је оптерећеност студената (тј. обим литературе) сразмерна броју ЕСПБ бодова које предмети носе, и да је стил литературе јасан и размљив (в. Прилог 4.3).

Универзитет такође поседује библиотеку и читаоницу. Библиотека поседује адекватну збирку уџбеничке, стручне, научне и приручне литературе, која је намењена свим студијским програмима Универзитета. Библиотека располаже укупним фондом од 16.195 библиотечких јединица, од тога 6699 је намењено Департману за филолошке науке. Поред сопствених фондова, библиотечке ресурсе чини и приступ КОБСОН-у. Поред лисног библиотечког каталога на располагању је и електронски каталог у бази COBISS.SR. Литература потребна за савладавање градива је наведена уз програме предмета. Настава из сваког предмета покривена је одговарајућим уџбеницима и другим училима који су студентима унапред познати и јавно доступни. Поред основних уџбеника неопходних за извођење наставе на предметима са студијског програма, библиотека је опремљена и бројним примерцима који доприносе високом степену образовања и информисаности о актуелностима у научним областима наставног особља и студената генерално. Поред тога, у библиотеци се налазе дипломски радови, мастер радови и докторске дисертације, као и уџбеници и монографије чији су аутори наставници запослени на Државном универзитету у Новом Пазару. Однос броја уџбеника и монографија (заједно) чији су аутори наставници запослени на Универзитету према броју наставника запослених у установи износи 0,91 (193/210).

Простор који заузима библиотека у згради Државног универзитета у Новом Пазару укупне је површине 240 m² и у свом саставу има читаоницу са 80 читалачких места. Библиотека се налази у згради Универзитета у којој се одвија највећи део наставе на свим студијским програмима. Смештена је у непосредној близини амфитеатра и Службе за наставу, тако да омогућава брз и лак приступ литератури студентима и запосленима, који могу у одговарајућим условима да користе информатичке ресурсе и литературу. Библиотека је са својим књижним, информатичким и људским потенцијалима на располагању корисницима од понедељка до петка 12 часова дневно, од 8 до 20 h.

Информатичку подршку Библиотеци, службама и запосленим наставницима, сарадницима и истраживачима обезбеђује Рачунарски центар. Универзитет обезбеђује студентима неопходне информатичке ресурсе за савлађивање градива: потребан број рачунара одговарајућег квалитета, другу информатичку опрему, приступ интернету и осталу комуникациону опрему. Студенти могу да користе рачунаре намењене наставном процесу, преко конкретних софтверских апликација. Универзитет поседује четири рачунарске учионице опремљене савременим рачунарима који студентима и наставницима омогућавају несметано извођење наставе и коришћење интернета. Поред тога, сале за предавања су такође опремљене рачунарима са укупно 193 рачунара, а неке и ТВ уређајима (12 комада). Универзитет има на располагању 13 физичких и 19 виртуалних сервера, 30 видео-бимова и 136 рачунара у кабинетима наставника и сарадника и службама Универзитета. Такође, на располагању су и сервиси за учење на даљину (Moodle сервер и Cisco TelePresence SX20).

б) Процена испуњености стандарда 9 (SWOT анализа)

У оквиру стандарда 9, установа је анализирала и квантитативно оценила следеће елементе:

- **Постојање општег акта о уџбеницима и поступање по њему ++**
Универзитет је донео правилнике којим су дефинисани стандарди квалитета у погледу садржаја, структуре, стила и обима уџбеника. Предвиђено је обавезно анкетаирање студената о уџбеницима који се користе на предметима студијског програма.
- **Покривеност предмета уџбеницима и училима +++**
Усвајањем предложених уџбеника као основне литературе, уз сваки наставни предмет из студијског програма, испуњен је стандард квалитета 9. Предмети су покривени адекватном литературом која је доступна студентима (уџбеницима, практикумима и сл).
- **Структуру и обим библиотечког фонда +++**
Библиотечке ресурсе чине сопствени фондови књига, као и КОБСОН приступ електронским часописима.
- **Постојање информатичких ресурса (рачунара, софтвера, интернета, електронских облика часописа) ++**
Државни универзитет у Новом Пазару поседује адекватну информатичку опрему.
- **Број и стручну спрему запослених у библиотеци и другим релевантним службама ++**
У Библиотеци и Рачунарском центру је запослено по шесторо ненаставних радника, од чега четворо са високом стручном спремом.
- **Адекватност услова за рад (простор, радно време) ++**
Универзитет располаже адекватним простором за рад библиотеке у читаоничном делу. Библиотека је смештена на укупно 240 m² простора, а читаоница у саставу библиотеке броји 80 места.
- **Укључивање студената у процену квалитета уџбеника и литературе ++**
Преко Студентског парламента, студенти су директно укључени у евалуацију литературе и уџбеника на конкретним предметима које студенти слушају на студијском програму.

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности испитиваних елемената анализе извршена је на основу следећих показатеља:

+++ високо значајно; ++ средње значајно; + мало значајно; / без значаја

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
➤ постојање сервера за учење на даљину, добра информатичка опремљеност простора; ++	➤ студенти не показују довољну заинтересованост за коришћење библиотечких ресурса; ++

<ul style="list-style-type: none"> ➤ постојање читаоница; ++ ➤ добра покривеност предмета стручном и савременом литературом и ажурирање библиотечких јединица; +++ ➤ добра оцена литературе и уџбеника од стране студената. +++ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ недовољна заинтересованост студената за основну и/или додатну литературу; +++ ➤ недовољно уџбеника и практикума који су посебно креирани за курсеве студијског програма. ++
МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> ➤ набавка стручне литературе којом би се додатно осавременио наставни процес; ++ ➤ боља опремљеност библиотеке; ++ ➤ омогућавање студентског приступа различитим базама (нпр. Кобсону); ++ ➤ већа искоришћеност потенцијала информатичког система, и повезивање са системима и/или фондовима других образовних институција. +++ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ брзо застаревање информатичких решења, као и литературе (поготово уџбеника). +++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 9

- додатно инвестирање у ажурирање библиотечког фонда;
- учешће у пројектима који могу допринети унапређењу и осавремењавању информатичких ресурса;
- подстицање наставног особља на развој издавачке делатности;
- омогућити студентима пете године приступ Кобсону из институције, за потребе прикупљања литературе за мастер рад;
- модернизовање наставе кроз коришћење мултимедијалног потенцијала универзитета;
- омогућити приступ интернету у свим учионицама;
- унапредити мерни инструмент за вредновање квалитета уџбеника и литературе.

Показатељи и прилози за стандард 9

Табела 9.1. [Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи.](#)

Табела 9.1а. [Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи за Департман за филолошке науке.](#)

Табела 9.2. [Попис информатичких ресурса.](#)

Прилог 9.1. [Општи акт о уџбеницима.](#)

Прилог 9.2. [Списак уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени у високошколској установи.](#)

Прилог 9.3. [Однос броја уџбеника и монографија \(заједно\) чији су аутори наставници запослени у установи са бројем наставника у установи.](#)

Прилог 4.3. [Извештај о резултатима студентског вредновања квалитета литературе и уџбеника студијском програму Енглески језик и књижевност Департмана за филолошке науке на Државном универзитету у Новом Пазару.](#)

Стандард 10. Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке се обезбеђује утврђивањем надлежности и одговорности органа управљања и јединица за ненаставну подршку и перманентним праћењем и провером њиховог рада.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 10

Надлежности и одговорности органа управљања и органа пословођења у организацији и управљању Државним универзитетом у Новом Пазару утврђени су Статутом Универзитета, у складу са Законом о високом образовању, а начин рада и одлучивања пословницима о раду органа.

Државни универзитет у Новом Пазару има ненаставно особље које својим стручним и професионалним радом обезбеђује успешну реализацију студијских програма и циљева установе. Универзитет обезбеђује број и квалитет ненаставног особља у складу са стандардима за акредитацију: четири извршиоца у организационој јединици Кабинет ректора, три извршиоца у организационој јединици Генерални секретаријат, једанаест извршилаца у организационој јединици Студентска служба, шест извршилаца у организационој јединици Библиотека, шест извршилаца у организационој јединици Служба рачунарског центра, Центар за контролу квалитета са три извршиоца, два извршиоца у Служби за правне, кадровске и административне послове, четири извршиоца у Служби за јавне набавке и комерцијалу, пет извршилаца у Финансијско-рачуноводственој служби, два извршиоца у организационој јединици Лабораторије, 35 извршилаца у организационој јединици Служба инвестиционог и техничког одржавања, безбедности и заштите.

Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке обезбеђује се утврђивањем надлежности и одговорности органа управљања и јединица за ненаставну подршку, као и перманентним праћењем и провером њиховог рада. Орган управљања Универзитетом јесте Савет. Састав, начин и поступак избора и надлежности Савета утврђени су Статутом, у складу са Законом о високом образовању, а начин рада и одлучивања Пословником о раду. Савет Универзитета одлучује о најзначајнијим питањима рада и развоја Универзитета: доноси статут, бира и разрешава ректора, доноси финансијски план на предлог Сената, усваја извештај о пословању и годишњи обрачун, усваја план коришћења средстава за инвестиције, даје сагласност на одлуке о управљању имовином Универзитета, даје сагласност на расподелу финансијских средстава и др. Одлуке Савета засноване су на важећим прописима. Одговорност Савета Универзитета дефинисана је позитивним прописима, Статутом и општим актима Универзитета.

Орган руковођења Универзитетом јесте ректор. Услови за избор ректора утврђени су Законом, а начин и поступак избора и његове надлежности Статутом Универзитета, у складу са законом. У складу са својим надлежностима ректор представља и заступа Универзитет и руководи његовим радом. Руковођење обухвата планирање, организовање, вођење, праћење, евалуацију, унапређивање и контролу рада Универзитета. Послови руковођења обављају се у границама овлашћења, законито и благовремено. Ректор је одговоран за законитост рада Универзитета, функционисање система управљања квалитетом и спровођење утврђених стандарда квалитета у свим областима рада.

Ректору у раду помажу проректори чије су надлежности утврђене Статутом Универзитета. Ректор, проректори и лица са извршном одговорношћу своју опредељеност за успостављање, примену и стално унапређивање система управљања квалитетом испољавају јасно утврђеном политиком развоја, утврђивањем мерљивих циљева и индикатора њиховог

остваривања, сталним периодичним испитивањем система обезбеђења квалитета ради повећања ефикасности и ефикасности.

Ненаставну подршку раду Универзитета пружа Генерални секретаријат. Генерални секретаријат је организациона јединица Универзитета у којој се обављају правни, кадровски, финансијско-рачуноводствени, административни, студијско-аналитички, информатички и други стручни послови који су од заједничког интереса за обављање делатности Универзитета. Радам служби руководи генерални секретар.

Свака служба има свог шефа, који непосредно организује и руководи радом службе. Организација и рад Генералног секретаријата уређује се општим актом о организацији рада, који доноси ректор. Мерила за процену радних места чине: сложеност послова, самосталност у раду, одговорност, пословна комуникација и компетентност. Број запослених усклађује се са акредитационим захтевима. Основни принципи професионалног понашања у раду служби Секретаријата укључују: уредност, економичност, агилност и, у првом реду, тачност заснована на закону; стручно усавршавање праћењем стручне литературе, учествовање на стручним семинарима и курсевима.

Стандарди рада служби утврђени су општим актима Универзитета којима се уређују одговарајуће области рада, у складу са позитивним прописима. Радни однос са ненаставним особљем заснива се сагласно одредбама важећих прописа из области рада. Процена потенцијалних кандидата обавља се на основу документације о квалификацијама и референци, као и на основу општег утиска који кандидат оставља у непосредном разговору са ректором, секретаром или шефом одговарајуће службе (професионална компетентност, начин изражавања, информисаност и др). Увођење у посао, односно оспособљавање за самостално обављање послова спроводи се како на новозапосленима, тако и на запосленима распоређеним на другим радним местима. Увођење у посао обавља непосредни руководилац службе и оно обухвата упознавање са организацијом и описом послова, прописима који се односе на одговарајућу врсту посла, нормативним актима и правилима рада. Период увођења у посао одређује непосредни руководилац, односно шеф службе и зависи од врсте и сложености послова. На крају периода рада под надзором спроводи се процена оспособљености и на основу тога предузимају даље мере.

Универзитет спречава сваки вид непосредне и посредне дискриминације запослених, као и кандидата за запошљавање и обављање одређеног посла. Квалитет управљања и квалитет ненаставне подршке обезбеђују се систематским праћењем, контролом и извештавањем о њиховом раду, предузимањем подстицајних и корективних мера према запосленима, оцењивањем квалитета рада органа и служби Универзитета и унапређивањем професионалних компетенција запослених ван наставе.

Универзитет обезбеђује запосленима радно окружење које је подстицајно за њихов рад. Универзитетска комисија за обезбеђење квалитета периодично спроводи анкету којом испитује ставове, мишљења и оцене наставника, сарадника, ненаставног особља и студентата о раду и деловању органа Универзитета и ненаставног особља. Извештај о резултатима анкете Комисија подноси Савету.

На основу објективно утврђених слабости и пропуста у раду утврђују се мере за њихово отклањање.

б) Процена испуњености стандарда 10 (SWOT анализа)

У оквиру стандарда 10, установа је анализирала и квантитативно оценила следеће елементе:

- **Дефинисаност надлежности органа управљања, пословођења и стручних органа +++**
Надлежност свих руководећих структура је јасно дефинисана, што омогућава ефикасан рад Универзитета.
- **Дефинисаност организационе структуре +++**
Организациона структура надлежности органа управљања и органа пословођења, регулисаних Статутом Универзитета, јасно је дефинисана. Сваки проректор је задужен и одговоран за одговарајућу област, чиме је омогућено ефикасније пословање Универзитета.
- **Праћење и оцењивање квалитета управљања институцијом, мере за унапређење +++**
Комисија за обезбеђење квалитета врши контролу наставног процеса, рада руководећих структура, рада ненаставног особља и рада стручних служби. Евалуација квалитета врши се анкетањем студената, наставника и ненаставног особља.
- **Праћење и оцењивање квалитета рада стручних служби и ненаставног особља, мере за унапређење +++**
Комисија за обезбеђење квалитета периодично спроводи анкету којом испитује ставове, мишљења и оцене наставника, сарадника, ненаставног особља и студената о раду стручних служби и ненаставног особља. На основу објективно утврђених слабости и пропуста у раду утврђују се мере за њихово отклањање.
- **Дефинисаност и доступност услова за напредовање ненаставног особља ++**
Напредовање ненаставног особља представља важан аспект рада стручних служби и у домену рада је руководиоца стручних служби.
- **Доступност релевантних информација о раду стручних служби и органа управљања +++**
Релевантне информације о раду стручних служби и органа управљања обезбеђене су спровођењем анкета. Анализом резултата анкета о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби добија се оцена њиховог рада и стиче се могућност указивања на пропусте и добре поступке у раду.
- **Усавршавање и образовање ненаставног особља ++**
Потребно је развити програм усавршавања и образовања целокупног ненаставног особља.

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности испитиваних елемената анализе извршена је на основу следећих показатеља:

+++ високо значајно; ++ средње значајно; + мало значајно; / без значаја

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> ➤ добра сарадња наставног и ненаставног особља са руководством; +++ ➤ добра међусобна сарадња наставног и ненаставног особља; +++ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ недовољно изражено константно професионално усавршавање ненаставног особља; ++ ➤ изостанак перманентног студентског

<ul style="list-style-type: none"> ➤ добра сарадња са техничком подршком која је врло агилна; +++ ➤ добра сарадња са Студентском службом. +++ 	и/или наставничког вредновања рада ненаставног особља. +++
МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> ➤ укључивање ненаставног особља на међународне пројекте и пројекте размене особља са циљем њиховог усавршавања; +++ ➤ интензивирање стручне обуке ненаставног особља. ++ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ненаставно особље не добија редовно повратне информације од студената и наставника о ефикасности свога рада. +++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 10

- едукација ненаставног особља и њихово укључивање на међународне пројекте и програме размене;
- размена знања и искустава кроз стручне посете кадрова из партнерских виокообразовних институција;
- редовније ажурирање информација на сајту универзитета;
- редовно спровођење анкетања студената и наставника о раду ненаставног особља.

Показатељи и прилози за стандард 10

Табела 10.1. [Број ненаставних радника стално запослених у високошколској установи у оквиру одговарајућих организационих јединица.](#)

Прилог 10.1. [Шематска организациона структура високошколске установе.](#)

Прилог 10.2. [Анализа резултата анкете студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби.](#)

Стандард 11. Квалитет простора и опреме

Квалитет простора и опреме се обезбеђује кроз њихов адекватан обим и структуру.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 11

Студијски програм Енглески језик и књижевност у оквиру Департмана за филолошке науке Државног универзитета у Новом Пазару своје наставне и научноистраживачке активности реализује у два објекта у Улици Вука Караџића 9, 36300 Нови Пазар, и то у главној згради и мултифункционалном објекту.

Студијски програм је акредитован 2015. године и располаже просторним капацитетима и опремом за извођење наставе, истраживања и за обављање потребних административних послова. За реализацију студијског програма обезбеђена су 3 амфитеатара површине 377 m² са укупно 450 места, 60 учионица, 2.950 m² са укупно 2.000 места, 31 просторија у којима су смештене лабораторије (предаваонице, истраживачке лабораторије) укупне површине 1.560 m² са 580 места, 1 библиотека и читаоница површине 240 m² са 80 места. За потребе извођења наставе на студијском програму интегрисаних академских студија Енглески језик и књижевност, једна од лабораторија којом установа располаже је и лабораторија за стране језике (фонолабораторија). Наставници и сарадници студијског програма Енглески језик и књижевност имају на располагању два кабинета. Простор је приступачан за студенте и наставнике, као и остало академско и неакадемско особље са отежаним кретањем, а у складу са Правилником о техничким стандардима приступачности.

Квалитет простора и опреме Државни универзитет у Новом Пазару обезбеђује адекватним обимом и структуром. Две зграде које Универзитет поседује укупне су површине 16.314 m², односно 4,15 m² по студенту. Простор Универзитета обезбеђује све неопходне урбанистичке, техничке, хигијенске и друге услове неопходне за рад. Непосредно уз главну зграду Државног универзитета у Новом Пазару налази се и мултифункционални објекат корисне површине од 3.500 m². Наведени објекат садржи просторије за мастер и докторске студије, седиште департмана Универзитета, лабораторије.

Државни универзитет у Новом Пазару поседује Рачунарски центар са опремом и високошколским стручним кадром који пружа услуге студентима и наставницима. У Служби за рачунарско-информационе послове запослено је 6 радника са одговарајућом стручном спремом за рад у Рачунарском центру, од тога три дипломирана инжењера електротехнике, један виши стручни сарадник за рачунарско-информационе послове и два референта за послове уношења података на рачунару. Универзитет располаже опремом за видео-конференцијску везу. Студенти могу да користе рачунаре намењене наставном процесу у рачунарским учионицама, посредством конкретних софтверских апликација. Универзитет је обезбедио сталан приступ информацијама у електронском облику преко академске мреже КОБСОН, приступ значајним страним и домаћим стручним и научним часописима, у просторијама Универзитета и на даљину. Државни универзитет у Новом Пазару поседује неопходне информатичке ресурсе за савлађивање градива, односно потребан број рачунара одговарајућег квалитета, другу информатичку опрему, приступ интернету и осталу комуникациону опрему. Универзитет поседује четири рачунарске учионице опремљене савременим рачунарима, који студентима и наставницима омогућавају несметано извођење наставе и коришћење интернета. Студенти могу да користе рачунаре намењене наставном процесу, преко конкретних софтверских апликација. Поред тога, сале за предавања су такође опремљене рачунарима са укупно 193 рачунара, а неке и ТВ уређајима (12 комада).

б) Процена испуњености стандарда 11 (SWOT анализа)

У оквиру стандарда 11, установа је анализирала и квантитативно оценила следеће елементе:

- **Усклађеност просторних капацитета са укупним бројем студената +++**
Обезбеђени су простор и потребна техничка опрема за извођење наставе. Универзитет располаже са више од 16.000² корисног простора за извођење наставе, и то:
 - учионички простор површине 5.581 m²,
 - остали корисни простор 2.950 m²,
 - помоћне просторије (холове, степеништа и санитарни простор) са 4.283 m² површине, и
 - мултифункционални објекат површине од 3.500 m².
- **Адекватност техничке, лабораторијске и остале опреме ++**
Сва потребна опрема неопходна за реализацију образовних и научноистраживачких послова студијског програма Енглески језик и књижевност у складу је са савременим стандардима и потребама.
- **Усклађеност капацитета опреме са бројем студената +++**
Капацитет опреме испуњава услове за наставни и научноистраживачки рад наставника, сарадника и студената.
- **Рачунарске учионице ++**
Студијски програм Енглески језик и књижевност располаже са модерно опремљеним рачунарским учионицама и фонолабораторијом.

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности испитиваних елемената анализе извршена је на основу следећих показатеља:

+++ високо значајно; ++ средње значајно; + мало значајно; / без значаја

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> ➤ добра техничка и информатичка опремљеност за квалитетно извођење наставе; +++ ➤ ефикасна ИТ служба и њена спремност за сарадњу и подршку; +++ ➤ усклађеност просторног капацитета са бројем студената. ++ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ неке учионице нису информатички опремљене; ++ ➤ некоришћење система за учење на даљину и ван пандемије; ++ ➤ недостатак бежичног повезивања лаптопа и видео пројектора. +
МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> ➤ спровођење учења на даљину; ++ ➤ перманентно ажурирање постојеће опреме и софтвера; +++ ➤ боља искоришћеност савремених технологија у смислу укључивања, нпр. паметних табли. ++ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ брзо застаревање информатичких система и ресурса. +++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 11

- укључивање наставника и сарадника на међународне пројекте који се баве процесом учења на даљину, у циљу њиховог додатног усавршавања и реализације истог у просторијама Државног универзитета у Новом Пазару;
- перманентно ажурирање постојеће опреме и софтвера;
- оспособљавање наставника и сарадника за коришћење система учења на даљину.

Показатељи и прилози за стандард 11

Табела 11.1. Укупна површина (у власништву високошколске установе и изнајмљени простор) са површином објеката (амфитеатри, учионице, лабораторије, организационе јединице, службе).

Табела 11.2. Листа опреме у власништву високошколске установе која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду.

Табела 11.2а. Листа опреме за извођење СП Енглески језик и књижевност.

Табела 11.3. Наставно-научне и стручне базе.

Стандард 13. Улога студената у самовредновању и провери квалитета

Високошколске установе обезбеђују значајну улогу студената у процесу обезбеђења квалитета, и то кроз рад студентских организација и студентских представника у телима високошколске установе, као и кроз анкетирање студената о квалитету високошколске установе.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 13

Департман подстиче студенте на активно укључивање у процес развоја студијских програма, процес вредновања оптерећења, као и на унапређивање наставног процеса и метода оцењивања на студијском програму Енглески језик и књижевност. Осим посредног учествовања у процесу самовредновања, преко својих представника, студенти обезбеђују и повратну информацију о квалитету појединих сегмената који су предмет вредновања путем студентских анкета. На тај начин, студенти имају прилику да изразе своје задовољство или незадовољство објектом анкетирања, као и да предложи мере за побољшање квалитета. Студијски програм Енглески језик и књижевност у пуној мери обезбеђује укључивање студената у процес праћења, контроле, унапређивања и обезбеђења квалитета студијског програма.

Статутом Државног универзитета у Новом Пазару и Стратегијом обезбеђења квалитета гарантовано је учешће студената у спровођењу стратегије, стандарда и процеса обезбеђења квалитета. Активна улога студената у процесу обезбеђења квалитета остварује се радом Студентског парламента, студентских представника у органима и стручним телима Универзитета (Савет, Сенат, студент проректор), учешћем представника студената у раду органа за обезбеђивање квалитета (Комисија за обезбеђење квалитета), редовним оцењивањем квалитета студијских програма, наставног процеса, литературе, библиотечких и информатичких ресурса, педагошког рада наставника, сарадника, и периодично универзитетских служби путем анкетирања и изражавањем мишљења о свим општим актима Универзитета. Такође се у процену квалитета студијског програма укључују и свршени студенти и њихови послодавци.

Конкретно, студенти су укључени у процес самовредновања преко својих представника учешћем у следећим органима и телима:

- Савету Универзитета (3 члана),
- Сенату (2 члана),
- Студентском парламенту,
- Центру за обезбеђење квалитета (4 члана),
- Комисији за контролу и осигурање квалитета наставе (3 члана),
- Комисији за анализу ефикасности студирања и оптерећења студената (2 члана),
- Комисији за праћење, унапређење и контролу квалитета научноистраживачког рада (1 члан),
- Функцији студента проректора.

Студентски парламент Универзитета је орган преко којег студенти остварују своја права и штите своје интересе на Универзитету. Студентски парламент има 15 чланова. Чланови Студентског парламента бирају се на тајним непосредним изборима на Универзитету. Избор чланова Студентског парламента одржава се у априлу, најкасније до 10. дана у месецу. Бирачки списак саставља студентска служба Универзитета на основу података о студентима уписаним школске године у којој се врши избор. Изабрани су они кандидати који на гласању добију

највише гласова. Конститутивна седница новог сазива Студентског парламента одржава се 1. октобра. Мандат чланова Студентског парламента траје годину дана. Члану Студентског парламента коме је престао статус студента престаје мандат даном престанка статуса, а избор новог члана обавља се у року од следећих 15 дана. Студентски парламент има надлежности у области заштите права и интереса студената, у области обезбеђења и контроле квалитета високог образовања на Универзитету, у области развоја студијских програма, наставе и побољшања услова студирања и унапређења студентског стандарда. Студентски парламент доноси општи акт којим ближе уређује положај, делатност, организацију и надлежност, у складу са законом, Статутом и другим општим актима Универзитета.

С обзиром на значај улоге студената као партнера у процесу обезбеђења и унапређења квалитета наставног процеса, Универзитет спроводи анкетаирање студената о вредновању квалитета наставног процеса и систематски прати и анализира резултате вредновања. Вредновање се спроводи континуирано од школске 2008/2009. Анкетаирање је анонимно и добровољно, траје највише месец дана а студенти се обавештавају најмање петнаест дана пре спровођења анкетаирања. Након спроведеног анкетаирања, Комисија врши детаљну анализу добијених података и резултате доставља шефовима департмана, који су у обавези да их представе шефовима студијских програма и изврше анализу недостатака у извођењу наставног процеса, уз предлог мера за побољшање квалитета наставе. Шефови студијских програма, са друге стране, одговорни су за спровођење датих мера. Анонимни резултати анкетаирања о вредновању квалитета наставе и педагошког рада наставника и сарадника, достављају се и Студентском парламенту, а након усвајања извештаја о спроведеном анкетаирању Наставно-научном већу и Сенату. Посредством својих представника у Савету студенти учествују у доношењу одлука у вези са развојем и унапређењем квалитета студијских програма и курикулума, и унапређењем и имплементацијом стратегије и процедура за обезбеђење квалитета и стандарда.

Посредством анкетаирања, студенти периодично вреднују квалитет рада стручних служби и управе. Студенти имају могућност да се преко Студентског парламента и својих представника обратe Канцеларији и укажу на евентуалне проблеме у наставном процесу, као и да захтевају решавање конкретних проблема. Решавање проблема, у сарадњи са управом Универзитета, најбољи је доказ да је отворено исказивање мишљења студената од великог значаја.

б) Процена испуњености стандарда 13 (SWOT анализа)

У оквиру стандарда 13, установа је анализирала и квантитативно оценила следеће елементе:

- **Учешће студената у самовредновању +++**
Обавезан елемент самовредновања високошколске установе јесте анкетаирање студената у вези са различитим аспектима функционисања студијског програма, департмана и институције, који су предмет процеса самовредновања. Анкетаирање се спроводи од школске 2008/2009.
- **Студентску евалуацију установе, студијских програма, наставе +++**
Преко својих представника у Наставно-научном већу и Савету факултета и одговарајућим комисијама студенти су активно укључени у процесе евалуације и развоја курикулума на свим студијским програмима на Универзитету.

➤ **Учешће студената у телима за обезбеђење квалитета +++**

Активним учешћем у Комисији за обезбеђење квалитета, студенти дају своје мишљење о стратегији квалитета, показују иницијативу у предлагању поступака за обезбеђење и унапређење квалитета и активно учествују у њиховој реализацији.

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности испитиваних елемената анализе извршена је на основу следећих показатеља:

+++ високо значајно; ++ средње значајно; + мало значајно; / без значаја

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> ➤ учешће студената у свим телима Универзитета; +++ ➤ студенти су укључени у процену квалитета наставног процеса, литературе и рада наставника преко Студентског парламента; +++ ➤ сарадња наставника и сарадника и студената кроз Студентски парламент. ++ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ студенти нису увек довољно мотивисани за учешће у процесу евалуације и унапређења квалитета; +++ ➤ студенти не процењују редовно рад ненаставних елемената студирања; +++ ➤ не користе се могућности појединачног активног учешћа у унапређењу и вредновању рада служби. +++
МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> ➤ подизање свести студената о важности самовредновања и њеној објективности; +++ ➤ мотивисати студенте да учествују у већем броју у процесу вредновања; +++ ➤ укључити вредновање осталих аспеката важних за студирање; +++ ➤ остварити бољи проток информација између студената и наставног особља када је реч о студентском вредновању. ++ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ потенцијална необјективност студената приликом вредновања; ++ ➤ немогућност осмишљавања потпуно непристрасних механизма за оцењивање; ++ ➤ немотивисаност неких студената да учествују у вредновању; +++ ➤ јавно постављање резултата вредновања може бити злоупотребљено и/или да наштети угледу одређеног запосленог. ++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 13

- подизање свести студената о важности самовредновања;
- редовно организовање вредновања и осталих аспеката студирања;
- подстицање студената да учествују у већем броју у процесу самовредновања и да буду што објективнији;
- остварити бољу обавештеност у погледу права и обавеза студената;
- перманентно неговати дијалог између наставника и студената.

Показатељи и прилози за стандард 13

Прилог 13.1а. [Документација која потврђује учешће студената у самовредновању и провери квалитета.](#)

Прилог 13.1б. [Правилник о студентском вредновању педагошког рада наставника.](#)

Прилог 13.1в. [Правилник о студентском вредновању квалитета студија.](#)

Стандард 14. Систематско праћење и периодична провера квалитета

Високошколска установа континуирано и систематски прикупља потребне информације о обезбеђењу квалитета и врши периодичне провере у свим областима обезбеђења квалитета.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 14

Систематско праћење и периодична провера квалитета обавезне су активности које Универзитет обавља у оквиру самовредновања и унапређења квалитета. Те активности су координисане од стране Канцеларије за осигурање квалитета, која представља главну организациону јединицу развијеног система обезбеђења квалитета. Организација и инфраструктура Канцеларије за осигурање квалитета омогућавају систематско прикупљање и обраду података потребних за оцену квалитета.

Универзитет је обезбедио институционалне оквире који омогућавају систематско праћење, оцењивање, обезбеђење и унапређивање квалитета у свим областима, а Канцеларија за осигурање квалитета одређује и примењује мере и поступке осигурања квалитета у складу са документима усвојеним од стране Наставно-научног већа Универзитета (Правилником о раду Комисије за осигурање квалитета наставе, Правилником о обезбеђењу и унапређењу квалитета, Статутом) и одредбама Закона о високом образовању.

Комисија за осигурање квалитета наставе врши проверу квалитета у свим областима обезбеђења квалитета наставе, најмање једном у три године. Систематско праћење и вредновање квалитета наставног процеса врши се:

- (1) анкетирањем студената, наставника и сарадника, ради вредновања квалитета наставе;
- (2) анкетирањем студената, ради вредновања квалитета наставника и сарадника;
- (3) анкетирањем свршених студената, ради вредновања квалитета студијских програма на високошколској установи (конкретно, организације студијског програма, квалитета наставе, и стечених знања, способности и вештина), и
- (4) анкетирањем послодаваца ради вредновања стечених квалификација свршених студената студијског програма Енглески језик и књижевност током студирања, у смислу њихове конкурентности на тржишту рада.

Периодичним обиласцима студијских програма и наставе на предметима у циљу прикупљања података за вредновање квалитета наставе на предметима врши се директна провера регуларности извођења теоријске и практичне наставе и провера документације (књига евиденције одржаних предавања и вежби, картона студената за евиденцију присутности, постављања благовремених обавештења од стране студијских програма на огласне табле, праћења примедби студената, наставника и сарадника, предлагања мера за корективне мере).

Комисија за праћење и унапређење квалитета научноистраживачког рада прати и анализира научноистраживачки рад и прикупља податке о публикацијама наставника и сарадника Универзитета. Активност Комисије подразумева и рад на унапређењу квалитета издавачке делатности, путем прикупљања података о научној и стручној литератури чији су аутори наставници и сарадници Универзитета. На састанцима председника Канцеларије за унапређење квалитета са председницима комисија Канцеларије и представницима студената анализира се рад сваке комисије и Канцеларије у целини, указује се на добре стране и недостатке у раду, доносе се планови са задацима за кориговање уочених недостатака и реализацију неостварених задатака из претходног периода, све у циљу унапређења квалитета.

Са резултатима самовредновања Канцеларија упознаје наставнике и сараднике на студијским програмима, стручне органе и Студентски парламент. Вишегодишња активност у

провери квалитета и циклично смењивање самовредновања и планирања на Државном универзитету у Новом Пазару показатељи су систематског рада Универзитета на провери и обезбеђењу квалитета, пре свега образовног процеса, али и научноистраживачког рада, квалитета уџбеника и литературе, квалитета простора и опреме, улоге студената у самовредновању и обезбеђивања јавности у раду. Осим спровођења поступака за унутрашњу самоевалуацију, Универзитет планира и спољашњу проверу квалитета.

б) Процена испуњености стандарда 14 (SWOT анализа)

У оквиру стандарда 14, установа је анализирала и квантитативно оценила следеће елементе:

- **Континуитет у реализацији стандарда и поступака за проверу и унапређење квалитета +++**
Државни универзитет у Новом Пазару има све индикаторе који указују на спровођење стандарда и поступака за проверу и унапређење квалитета јер систематски прати и периодично, најмање једном у три године, врши свеобухватну проверу квалитета у свим областима рада Универзитета.
- **Услови и инфраструктура за систематско праћење и обезбеђење квалитета +++**
Универзитет поседује добру инфраструктуру за систематско прикупљање и обраду података од значаја за процес самовредновања. Канцеларија за осигурање квалитета има своју просторију са одговарајућом информатичком опремом и архивом, као и једним стално запосленим административним радником који је укључен у поступке организације и спровођења анкета, и унос података континуиране провере квалитета у базу података.
- **Повратне информације добијене од послодаваца и свршених студената ++**
Државни универзитет у Новом Пазару обезбеђује повратне информације о мишљењу послодаваца у погледу квалификација свршених студената које су стекли током студирања на Универзитету, о вредновању студијског програма високошколске установе, анкетирањем директора, управника, начелника и шефова установа које чине наставну базу. Такође се добијају и повратне информације од свршених студената у вези са проценом квалитета студијског програма, односно организације студијског програма, квалитета наставе, и стечених знања, способности и вештина.
- **Усаглашавање са другим високошколским установама у земљи и иностранству у погледу квалитета +++**
Активним ангажовањем представника Канцеларије за осигурање квалитета, чији је координатор Универзитет, процесом екстерне евалуације од стране експерата Европске асоцијације универзитета, као и учешћем на скуповима посвећеним унапређењу квалитета на високошколским установама, чланови Канцеларије континуирано евалуирају систем обезбеђења квалитета на Универзитету и уграђују нове елементе у политику обезбеђења истог.
- **Периодичност процеса самовредновања и прикупљања података о квалитету +++**
Државни универзитет у Новом Пазару систематски врши периодичне интерне провере квалитета и самовредновање. Вреднују се квалитет студијских програма, наставног процеса, уписаних студената, уџбеника и литературе, библиотечких и информатичких

ресурса, управљања високошколском установом, рада стручних служби на Универзитету, финансирања, улоге студената у самовредновању и провери квалитета. Самовредновање укључује и резултате анкетирања студената, и то најмање једном у три године.

➤ **Јавност резултата процене квалитета +++**

Након сваког извршеног вредновања квалитета добијени резултати се прослеђују шефовима студијских програма, Студентском парламенту и управи, а након усвајања извештаја о спроведеном вредновању, Наставно-научном већу и Савету.

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности испитиваних елемената анализе извршена је на основу следећих показатеља:
+++ високо значајно; ++ средње значајно; + мало значајно; / без значаја

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> ➤ континуирани процес праћења провере и унапређења квалитета; +++ ➤ рад Службе за контролу квалитета. +++ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ непостојање ефикасних механизма за константно добијање повратних информација од послодаваца. ++
МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> ➤ подизање свести свих актера о значају праћења квалитета и унапређивања; +++ ➤ увођење онлајн анкета; + ➤ укључивање чланова универзитета за процену квалитета на међународне пројекте који се баве процесом контроле и унапређењем квалитета рада универзитета. ++ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ изостанак евалуације у ситуацијама када се настава одвија на даљину; ++ ➤ у случају студијских програма који броје мањи број студената, величина узорка може да доведе у питање поузданост добијених резултата. +++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 14

- континуирано одржавање система за обезбеђивање квалитета у циљу обезбеђења редовног систематског прикупљања и обраде података неопходних за оцену квалитета;
- перманентно унапређење система анкетирања и мерних инструмената за мерење квалитета;
- константно промовисање политике квалитета и значаја објективности при вредновању.

Показатељи и прилози за стандард 14

Прилог 14.1. [Информације презентоване на сајту високошколске установе о активностима које обезбеђују систематско праћење и периодичну проверу квалитета у циљу одржавања и унапређења квалитета рада високошколске установе.](#)

Прилог 4.1. [Извештај о резултатима вредновања квалитета студија на студијском програму Енглески језик и књижевност Департмана за филолошке науке на Државном универзитету у Новом Пазару од стране свршених послодаваца.](#)

Прилог 4.2. [Извештај о резултатима вредновања квалификација свршених студената студијског програма Енглески језик и књижевност Департмана за филолошке науке на Државном универзитету у Новом Пазару од стране свршених студената.](#)

Прилог 4.3. [Извештај о резултатима студентског вредновања квалитета литературе и уџбеника студијском програму Енглески језик и књижевност Департмана за филолошке науке на Државном универзитету у Новом Пазару.](#)

Прилог 5.1. [Извештај о резултатима вредновања педагошког рада наставника и сарадника студијског програма Енглески језик и књижевност Департмана за филолошке науке на Државном универзитету у Новом Пазару од стране студената.](#)